

Ca Zanetto, maestre

De regulă, pleca toamna târziu, sau la căderea primei zăpezi, și se-ntorcea primăvara, cu prima adiere caldă, când crengile erau pline de muguri. Mă despărțeam greu de el, cu plimbări lungi și discuții aprinse despre viață, despre moarte, despre teatru, despre actorii care-i erau dragi dar care nu mai erau în viață și despre prietenii mai noi, legate la București sau la Craiova. Îmi plăcea enorm să-l aud povestind.

O dată cu Anul Nou începeam să număr nopțile care mai erau de dormit până când se-ntorcea.

Amintirile cad avalanșă peste mine. Stau stingher în fața cuvintelor, care par banale, neîncăpătoare pentru a le cuprinde. Mi-e greu să aleg una...

Era premiera spectacolului **Doi gemeni venețieni**. Stăteam în culise, așteptam să intru în scenă și eram alb din cauza emoțiilor. În spatele meu pendula el, atent la spectacol, oprindu-se, din când în când, la o replică nu prea reușită, când, dintr-o dată, mă întrebă: „Intri acum?” „Da, maestre”, i-am răspuns. „Ca Tonino sau ca Zanetto?” „Ca Zanetto, maestre.”

A fost puțin surprins de răspuns, dar, înainte să-și continue drumul, mi-a mai șoptit, cu un zâmbet straniu: „Bine, să ai grijă!”

În acea clipă m-a cuprins o liniște profundă. Era o liniște în care simțeam cum îmi bate inima în gât, dar tot liniște era.

O liniște care se destrăma la sfârșitul fiecărui spectacol, dar pe care am

regăsit-o ori de câte ori era prezent. Știam că nu se poate întâmpla nimic rău. Atunci când era lângă mine, aveam senzația că mă pricep, cât de cât, la teatru.

L-am văzut plângând, l-am văzut râzând în hohote, l-am văzut și slab, și extrem de puternic, l-am văzut supărat, zvârcolindu-se, și l-am văzut lin ca apa unui lac, cu o înțelepciune tibetană, l-am văzut înțelegător și nemilos, l-am văzut obosit, îmbătrânit și l-am văzut extrem de tânăr în felul cum gândea despre lume, dar nu l-am văzut niciodată trădându-se ca artist. Cu timpul, strivit de roluri, de

mai știu eu ce, mi-am pierdut, treptat, acea liniște. Paradoxal, o regăsesc abia acum, când și-a schimbat obiceiul de a pleca toamna târziu, sau la căderea primei zăpezi. Încerc să mă obișnuiesc cu gândul că nu mai e. Dumnezeu ni l-a dat, Dumnezeu ni l-a luat. Aș vrea să-l știu pendulând, în spatele meu, când nu mai știu să intru pe scenă și, cu un zâmbet straniu, să mă întrebe: „Zsolt, intri acum? Ca Tonino sau ca Zanetto? Ai grijă!” lertați-mi, maestre, egoismul, fie-vă țărâna ușoară, odihniți-vă în pace!

Bogdán Zsolt

foto: Makara Lehel

Crima din strada Lourcine de Labiche, regia: Vlad Mugur, Teatrul Maghiar din Cluj

De m-ați iubit vreodată

Evară. Teatrele sunt pustii. Ceva nedeslușit mă cheamă spre frumoasa sală barocă a Naționalului clujean. Mă uit la scena goală și-l simt pe Meșter alături: „Ce sală frumoasă! Să nu cumva să-i lași să vopsească pereții scenei! Unde mai găsești o ușă de fier imensă, ca a noastră, în fundul scenei? Cum vom juca Hamlet în deplasare fără ea? Trebuie să îl rog pe Stürmer să ne facă una...”

Nu-mi vine să cred că n-am să-i mai aud pașii ușor târșâiți pe coridorul dinspre scenă și că n-o să-mi mai spună, dimineața, înainte de începerea repetițiilor, cu vocea lui caldă și puțin obosită: „Hai să intrăm în cabina doamnelor, să-mi trag sufletul, n-am dormit toată noaptea. Cred că trebuie să schimbăm scena Fantoamei. Începem de aici”.

Nu-mi vine să cred că nu ne vom mai plimba pe sub teii și castanii înfloriți din parcul orașului, să-mi arate casa pe care voia să și-o cumpere și s-o aranjeze elegant, loc de întâlnire pentru actorii lui iubiți și loc de răgaz între repetiții la cele două teatre din Cluj, pentru care mai avea atâtea și atâtea proiecte... Nu-mi vine să cred că n-o să mai stăm de vorbă, la o pizza, și n-am să-i mai văd degetele fine desenând pe fața de masă contururile mult-iubitei lui coaste malfitane... Nu-mi vine să cred că n-am să-i mai citesc în ochi bucuria, însuflețirea la reușita rezolvare a unei scene sau încordarea cu care urmărea evoluția interpreților, ce-i trezeau spontan entuziasmul sau mâhnirea. Neliniștea, frământările pentru fiecare amănunt artistic sau tehnic a cărui nerezolvare i-ar fi primejduit

spectacolul. Nu-mi vine să cred că la premiera spectacolului Hamlet, din toamnă, locul său din loja-avanscenă, în semiumbră, ascuns privirilor iscoditoare, va fi gol și că n-am să-i mai aud, la începerea spectacolului, răsunarea întretăiată de emoție, și n-am să-i mai văd, la final, în timpul aplauzelor, privirea pătrunzătoare, mulțumită cu care-și panorama interpretii, vrând parcă să-i ia cu el, în ochii minții.

Și atunci îmi răsună ca un ciocan în urechi întrebarea repetată de fiecare actor la năprasnica veste a trecerii în neființă a Meșterului Vlad Mugur, la exact o lună de la avanpremiera spectacolului Hamlet, din 22 iunie, zi în care aniversase 74 de ani: „Și acum, noi ce ne facem?”.

Iar răspunsul îmi vine tot din partea Meșterului, dintr-o repetiție, nu cu